

Huvudman

Idrottens Skola i Göteborg AB, 556203-5906
suzanne.kore@vastsvenskagymnasiet.se; info@vastsvenskagymnasiet.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Västsvenska gymnasiet i Göteborgs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 15 september 2022

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Idrottens Skola i Göteborg AB att vid vite av 600 000 kronor senast **den 24 november 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Idrottens Skola i Göteborg AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därutöver kan frågan om återkallelse av godkännande för Idrottens Skola i Göteborg AB att som huvudman bedriva gymnasieskola komma att aktualiseras (26 kap. 13 § skollagen). Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att återkallelse av godkännande kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 15 § skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart (26 kap. 10 § skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.

Idrottens Skola i Göteborg AB ska vidta följande åtgärder

Individuella studieplaner

1. Se till att de individuella studieplanerna för elever på introduktionsprogrammen innehåller uppgifter om utbildningens längd samt uppgift om delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen (17 kap. 7 § skollagen samt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Garanterad undervisningstid på introduktionsprogram

2. Se till att utbildningen på introduktionsprogram bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, vilket innebär i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid), om inte eleven begär att den ska minskas och huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl (17 kap. 6 § skollagen och 4 kap. 22 § gymnasieförordningen).

Garanterad undervisningstid på nationella program

3. Se till att de elever som påbörjat el- och energiprogrammet före höstterminen 2023 ges minst 2 430 timmars undervisning under sin tid på programmet. Elever som påbörjar utbildning på programmet under höstterminen 2023 ska istället ges minst 2 720 timmars undervisningstid. I huvudmannens redovisning ska finnas en redogörelse för hur respektive årskurs som under läsåret 2023/24 går på el- och energiprogrammet ska få sin garanterade undervisningstid tillgodosedd. Redovisningen ska för respektive årskurs visa hur undervisningstiden fördelats bakåt i tiden för de som redan läst en tid på programmet och även hur den planeras att fördelas framåt under de läsår eleverna har kvar (16 kap. 18 § skollagen).
4. Redovisa hur skolans elever på nationella program får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd (4 kap. 22 § gymnasieförordningen).

Valbara kurser

5. Se till att alla elever på nationella program från och med läsåret 2023/24 som individuellt val erbjuds en kurs i idrott och hälsa utöver vad eleverna har på studievägen samt minst en kurs i estetiska ämnen. Av huvudmannens redovisning ska framgå vilka kurser som erbjudits skolans elever som individuellt val, hur många elever som valt respektive kurs samt vilka kurser som genomförs (4 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Arbetsplatsförlagt lärande (apl)

6. Se till att skolförlagd utbildning motsvarande apl endast används på el- och energiprogrammet i de fall planerade platser för apl inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över eller då

utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Huvudmannen ska, innan beslut om att apl ska bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan, samråda med det lokala programrådet. Inkom, i förekommande fall, med en förteckning över elever som under höstterminen 2023 inte kan erbjudas en apl-plats och en redogörelse för vilka omständigheter som ligger till grund för detta samt en redogörelse för genomförda samråd med det lokala programrådet (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

7. Se till att de elever som inte genomför apl på arbetsplats istället ges en skolförlagd utbildning som motsvarar den arbetsplatsförlagda utbildningen. Av huvudmannens redovisning ska framgå vilken skolförlagd utbildning som ges till de elever som i förekommande fall inte har genomfört arbetsplatsförlagd utbildning (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

Betyg och betygsättning

8. Upphör med att genomföra provningar enbart på delar av kursers centrala innehåll (15 kap. 24 och 28 §§ skollagen samt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen).
9. För det fall betyg sätts efter provning ska det framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det nya som det gamla betyget framgå. Vidare ska betyg efter provning markeras med ett P i kolumnen för markeringar i utdrag ur betygskatalogen. Dessutom ska det av utdraget framgå att med markeringen P avses att betyg har satts efter provning (15 kap. 28 § skollagen, 8 kap. 24 § gymnasieförordningen samt 12 och 16 §§ jämte bilaga 2 i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).
10. Se till att rättelser av betyg endast görs om betyget innehåller en uppenbar oriktighet i form av ett skrivfel eller liknande förbiseende samt att ändringar av beslut om betyg endast görs om den eller de som har fattat beslutet om betyget finner att det är uppenbart riktigt på grund av nya omständigheter eller annan anledning och det kan ske snabbt och enkelt. Eventuella rättelser eller ändringar i betyg ska framgå av betygskatalogen och dateras och signeras (3 kap. 19 och 20 §§ skollagen samt 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).
11. Se till att beslut om betyg (även beslut om betyg efter provning) dokumenteras på föreskrivet sätt med datum och egenhändig signatur eller elektronisk underskrift i betygskatalogen (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).
12. Se till att skolans lärare vid betygssättning på kurser där elever genomfört nationella prov särskilt beaktar elevens resultat på det nationella provet. Av redovisningen ska framgå vilka elever som gjort nationella prov i engelska under vårterminen 2023 och vad de fått för betyg på nationella provet

respektive på den kurs för vilket provet gjordes. I de fall elevens kursbetyg avviker från resultatet på det nationella provet ska det anges hur det nationella provet särskilt beaktats vid betygsättningen på kursen (15 kap. 25 a § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:4579) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under 2022 genomfört en tillsyn av Västsvenska Gymnasiet i Göteborgs kommun. Skolinspektionen har den 15 september 2022 beslutat att förelägga skolans huvudman, Idrottens Skola i Göteborg AB, att senast den 9 januari 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister på introduktionsprogrammen rörande garanterad undervisningstid samt rörande individuella studieplaner och scheman.

Idrottens Skola i Göteborg AB har den 16 december 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har vid uppföljningsbesök i verksamheten den 23 februari samt den 10-11 maj 2023 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, huvudmannarepresentant och rektorn. Skolinspektionen har även gjort observationer vid besöken på skolan. Som en del av uppföljningen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Idrottens Skola i Göteborg AB har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har även tagit ställning till frågor avseende nya brister som framkommit i samband med uppföljande besök på skolan.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Uppföljning av tidigare konstaterade brister

Individuella studieplaner

Skolinspektionens tidigare beslut

I sitt tidigare beslut konstaterade Skolinspektionen att det fanns omfattande brister i utformningen av de individuella studieplanerna. Bristerna avsåg elever på introduktionsprogram. Bland annat förekom felaktiga uppgifter om ämnen som elever läste, felaktiga tidsangivelser för kurser, det framgick inte tydligt om eleverna hade några övriga insatser i utbildningen och målet med utbildningen framgick inte heller alltid av studieplanerna. Skolinspektionen förelade Idrottens Skola i Göteborg AB att se till att de individuella studieplaner som rektor beslutar om för elever på introduktionsprogrammen innehåller de val av ämnen/kurser som eleven har gjort. Vidare skulle de individuella studieplanerna på introduktionsprogrammen vara individuellt utformade utifrån elevernas behov så att det tydligt framgår det som eleverna läser i form av ämnen, kurser, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevernas kunskapsutveckling. Skolinspektionen förelade också huvudmannen att se till att varje elev, för läsåret eller för kortare tid, har ett schema som innehåller uppgifter om elevens samtliga undervisningspass och lärare.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har gått igenom ett tiotal individuella studieplaner för elever som läser introduktionsprogram på Västsvenska gymnasiet. I samtliga fall innehåller de individuella studieplanerna uppgifter om vilka kurser som ingår i elevens utbildning. Studieplanerna innehåller dock inga uppgifter om delar av kurser eller annan yrkesinriktad utbildning respektive praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen. Vidare finns det i flera fall uppgifter om utbildningens längd som inte stämmer överens med annan information i studieplanen, så som de kurser det uppgetts att eleven ska läsa. För de elever som läser programmet individuellt alternativt och som hör till klassen som heter prep22 finns en separat dokumentation avseende ett målsamtal som ger viss information om exempelvis utbildningens mål, beräknat avslut, elevens bakgrund och vilka ämnen/kurser eleven ska läsa för att uppnå viss behörighet. Dokumentationen utgör däremot inte en del av den individuella studieplanen.

Vid intervju med skolans rektor framgår att personalen på skolan gjort dokumentation av målsamtalen för eleverna i prep-klassen eftersom klassen har "många elever och stor spridning mellan starka och svaga elever". På fråga om varför informationen finns separat och inte i de individuella studieplanerna uppger rektor att man efter Skolinspektionens senaste tillsyn pratade om att lägga in det i de individuella studieplanerna, men att man inte uppfattat det som en bra idé och att eleverna ofta kan ändra hur de vill läsa under utbildningens gång. Vid en

kontrollerande fråga uppger han att ledningsgruppen för skolan pratade om att lägga in dokumentationen i de individuella studieplanerna men att man istället valt att ha uppgifter om eleverna i skolans interna matris. På fråga om det finns dokumentation från målsamtal eller motsvarande avseende samtliga elever som läser introduktionsprogram förtydligar rektor att det inte finns det avseende elever som går i andra klasser och läser exempelvis yrkesintroduktionsprogrammet. Han uppger att avseende insatser som är gynnsamma för eleverna är det mycket information och man följer därför istället eleverna i realtid i matrisen. Rektor har i senare intervju förtydligat att ytterligare information inte finns i de individuella studieplanerna eftersom det inte finns plats eller skrivytor i det IT-stöd som används. Även personen som är skolsköterska och ansvarig för elevhälsan samt därtill huvudmannarepresentant har i en intervju beskrivit att skolan inte har uppgifter om exempelvis insatser som är gynnsamma för eleven i de individuella studieplanerna på grund av praktiska svårigheter i IT-stödet. I ett yttrande till Skolinspektionen har huvudmannen uppgett att man har skapat egna kvalitetssäkrande system som fungerar men att man följer myndighetskravet om individuella studieplaner.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 1 kap 7 § gymnasieförordningen framgår att en elevs individuella studieplan ska innehålla följande uppgifter:

- vilken studieväg eleven går på,
- de kurser eller ämnesområden som eleven har valt eller valt bort,
- övriga kurser eller ämnesområden som ingår i elevens program,
- om eleven följer ett utökat program och i så fall vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet,
- om eleven följer ett reducerat program och i så fall i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort,
- om eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut,
- när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen, och
- om eleven får fjärrundervisning och i så fall i vilken utsträckning.

Om eleven går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om

- utbildningens mål och längd,
- delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2017/18:183 s. 96) framgår att den individuella studieplanen ska utformas utifrån huvudmannens utbildningsplan och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen. Den individuella studieplanen är således en mer preciserad beskrivning av syfte, längd och innehåll när det gäller den enskilde elevens utbildning. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål behöver det vara tydligt för en elev som går på ett introduktionsprogram vad utbildningen ska syfta till och hur utbildningen planerats för att eleven ska få förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns starka skäl till att elevens rätt att fullfölja utbildningen på ett introduktionsprogram även kopplas till den individuella studieplanen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det även vid uppföljningen finns omfattande brister i de individuella studieplanerna för elever på introduktionsprogram. Ingen av de studieplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller alla de uppgifter som en studieplan ska innehålla enligt gymnasieförordningen. I flertalet fall finns inte uppgifter om längden på den enskilda elevens utbildning som överensstämmer med de kurser som är planerade för eleven. Vidare saknas i samtliga fall uppgifter om delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen. Skolinspektionen kan konstatera att detta således inte överensstämmer med de krav som gymnasieförordningen ställer på individuella studieplaner för elever som läser på introduktionsprogram. Att det program för IT-stöd som skolan arbetar med medför praktiska svårigheter i utformningen av de individuella studieplanerna eller att elevers målsättningar eller inriktning kan ändras frångår inte huvudmannen de skyldigheter som framgår av skolförfattningarna.

Att elevers individuella studieplaner inte innehåller den information som ska finnas däri riskerar att skapa en bristande tydlighet för eleverna på introduktionsprogrammen om vad utbildningen syftar till och hur den är planerad att genomföras. Det försvårar även vid uppföljning av elevens utveckling inom utbildningen. Det är vidare allvarligt ur ett rättssäkerhetsperspektiv att informationen är otillräcklig i den individuella studieplanen eftersom elevens rätt att fullfölja utbildningen är direkt knuten till vad som angetts däri, då det bland annat saknas nationellt fastslagen programstruktur och examensmål för introduktionsprogram. Det framgår vid intervjuer att rektor och skolledningen har varit medvetna om Skolinspektionens tidigare beslut om bristerna i de individuella studieplanerna, men att man ändå har valt att inte agera i enlighet med föreläggandet. Skolinspektionen ser särskilt allvarligt på det förhållandet.

Garanterad undervisningstid på introduktionsprogrammen

Skolinspektionens tidigare beslut

I sitt tidigare beslut konstaterade Skolinspektionen att eleverna som går ett introduktionsprogram vid skolenheten inte får den garanterade undervisningstiden om i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan. Skolinspektionen förelade därför huvudmannen att se till att utbildningen på samtliga introduktionsprogram bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, vilket innebär i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan om inte eleven begär att den ska minskas och huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har gett in ett generellt klassschema för klassen prep22 för vårterminen 2023. I det schemat, som visar hur ämnen och kurser är utlagda över veckans dagar under en normal skolvecka för klassen som helhet, finns undervisning om totalt 23 timmar per vecka utlagd. Vid intervju med läraren på skolan som ansvarar för schemaläggningen bekräftar han att eleverna inte haft mer tid i sina individuella scheman än vad som framgår av det generella klassschema (dvs 23 timmar i veckan). Han uppger också att skolan har som rutin att de varje vår, när elevernas individuella scheman bestäms, går igenom vad eleven har för behov. Om det då framkommer att en elev på introduktionsprogrammet individuellt alternativt behöver många betyg för att komma in på gymnasiet så får den alla lektioner på klassschema. Om en elev däremot bara behöver betyg i svenska för att komma in på gymnasiet så läser eleven bara svenska (och då finns bara svenska med i elevens individuella schema). Men skolan har möjlighet att ge mer om det passar, förklarar läraren vidare. Även huvudmannens representant bekräftar att elever normalt bara läser de ämnen som de behöver för behörighet till önskat gymnasieprogram och att eleverna oftast väljer att inte läsa mer än så. Hon bekräftar att det innebär att alla erbjuds att läsa 23 timmar per vecka, men att vissa elever läser färre timmar än så enligt sitt individuella schema. Att eleverna har olika undervisningstid, och därmed i många fall en undervisningstid som är mindre än den på det generella klassschema, bekräftas även i intervju med elever som beskriver hur de har läst och vilka scheman de haft under läsåret 2022/23. Både huvudmannens representant och skolans rektor uppger att det saknas elever som av individuella skäl har minskad undervisningstid. I ett yttrande uppger huvudmannen att man följer kravet på garanterad undervisningstid. Senare beskrivs dock hur kvantitativa faktorer inte kan prioriteras över kvalitativa faktorer och att man gjort schemaändringar efter Skolinspektionens beslut, men att man tvingats göra omtag eftersom eleverna protesterat mot ändringarna genom att utebli och genom att allmän oro uppstått.

Skolinspektionen fick i samband med huvudmannens initiala redovisning in individuella scheman för elever som läser introduktionsprogram på skolan. Vid intervjuer och senare granskningar har det framkommit att dessa scheman inte fullt ut stämde överens med verkliga förhållanden. Skolinspektionen har därefter begärt individuella scheman för samtliga de elever som läser i klassen prep22. De

scheman som getts in har avsett vecka 9 år 2023. Av skolans läsårsplan framgår att det inte skett någon schemabrytande aktivitet eller motsvarande den aktuella veckan. 32 individuella scheman har skickats in. Av de granskade schemana framgår att åtta elever har en undervisningstid om upp till 10 timmar den aktuella veckan. För tolv elever är det utlagt mer än 10 timmar men mindre än 15 timmar. Avseende nio elever är undervisningstiden över 15 timmar, men under 20 timmar. För tre elever är det utlagt mer än 20 timmar i veckan, men endast en elev av dessa tre har en undervisningstid om 23 timmar för veckan utlagt i sitt schema. Skolinspektionen har därefter vid besök på skolenheten granskat ytterligare ett tiotal elevscheman för elever i klassen prep22. Vid båda besökstillfällena framgår av elevernas då gällande scheman (för vecka 8 respektive vecka 19) att endast en elev läser 23 timmar de aktuella veckorna. Merparten av de granskade schemana har 12-16 timmars undervisning per vecka utlagt. Inget av de scheman som granskats har omfattat mer än 23 timmar. Huvudmannen har i samband med ett yttrande skickat in utkast på ett nytt generellt klassschema inför höstterminen 2023 för den klass som då motsvarar prep22, dvs. prep23, i vilket 23,25 timmars undervisning finns utlagt.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 6 § skollagen framgår att utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att för varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på kurser, grundskoleämnen, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens bedömning

Det framgår av de intervjuer Skolinspektionen genomfört att elever i klassen prep22, där alla läser introduktionsprogram, under läsåret 2022/23 som mest haft 23 undervisningstimmar per vecka i sitt schema. Många elever uppger dock att de haft mindre undervisningstid än så i veckan under den aktuella perioden. Att många elever i praktiken haft mindre än i genomsnitt 23 timmar per vecka bekräftas av intervjuer med lärare och huvudman samt vid en genomgång av elevernas scheman. Skolinspektionen har bland annat granskat samtliga elever i klassens scheman för vecka 9. Den veckan hade endast en elev den garanterade undervisningstiden om 23 timmar schemalagd. Övriga elever hade under den veckan en kortare undervisningstid, i vissa fall en avsevärt kortare undervisningstid (trots att det inte skett någon schemabrytande aktivitet eller motsvarande den aktuella veckan). Samma bild framgår även av övriga scheman som granskats i samband med besök på skolan. Ingen av eleverna vars scheman då granskades hade mer tid än 23 timmar på sitt schema. De flesta hade en undervisningstid i sitt

schema på mindre än 23 timmar. Skolinspektionen bedömer mot ovanstående bakgrund att huvudmannen alltså inte säkerställt att elever som läser introduktionsprogram får en undervisning om i genomsnitt minst 23 timmar per vecka. Eleverna får därmed inte den garanterade undervisningstid som de har rätt till.

Huvudmannen har inkommit med ett klassschema för höstterminen 2023 där 23,25 timmar finns utlagt för klassen prep23 (som då kommer att motsvara årets klass prep22). Skolinspektionen noterar att detta schema är ett generellt schema som gäller för samtliga elever i klassen. Skolinspektionen konstaterar att det även för läsåret 2022/23 funnits ett generellt klassschema (då med 23 timmar utlagt), men att undervisningstiden om 23 timmar underskridits för många elever trots innehållet i det generella schemat. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen inte att det nya generella klassschemat ska föranleda någon annan bedömning än den som gjorts ovan.

Tillräcklig undervisningstid är en viktig förutsättning för lärande och måluppfyllelse. För elever på introduktionsprogram får undervisningstiden anses vara särskilt viktig eftersom begränsad undervisningstid kan innebära att deras möjligheter att ta sig vidare till annan gymnasieutbildning eller till yrkeslivet riskerar att försenas ytterligare. Trots att Skolinspektionen i sitt förra beslut förelagt huvudmannen att ge eleverna på introduktionsprogrammen den undervisningstid de har rätt till, har rektor och huvudman fortfarande inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa denna brist. Det är anmärkningsvärt.

Nya konstaterade brister

Garanterad undervisningstid på nationella program

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Garanterad undervisningstid för elever på el- och energiprogrammet

Skolinspektionen har vid intervju med den lärare som ansvarar för schema-läggningen på skolan efterfrågat hur klasserna EL20a och EL20b (de som under vårterminen 2023 gått sista året på el- och energiprogrammet) fått sin garanterade undervisningstid tillgodosedd. Läraren hänvisar i sammanhanget till det schema som eleverna har vid intervjutillfället (vecka 19 i år) i vilket eleverna har knappt 21 timmars undervisningstid per vecka. Läraren uppger att eleverna under sina två första läsår (2020/21 och 2021/22) haft lite färre undervisningstimmar utlagda i sina scheman än vad som framgår av det uppvisade schemat (dvs. mindre än 21 timmar i veckan; Sl:s anm.). Läraren berättar vidare att det under början av vårterminen 2023 gjordes ett försök med längre skoldagar och att eleverna under en period därför hade lite mer undervisningstid i veckan än tidigare, men att det blev "kaotiskt" och att skolan därför fick backa och ändra tillbaka igen till det upplägg på schema de hade under höstterminen 2022. Den schemaansvariga läraren uppger vid intervjun att elevernas schema nu "inte ligger helt korrekt" men att de har "nästan alla timmar de ska ha". Läraren uppger vidare under intervjun

med Skolinspektionen att den plan som skickats in avseende hur poäng per kurs skulle fördelas under läsåret 2022/23 inte följts. För tidigare läsår har skolan, enligt läraren, inte utgått från någon plan avseende timmar fördelade på poäng. Någon sådan plan finns således inte bakåt i tiden för den aktuella elevgruppen uppger läraren.

Skolinspektionen har, utöver schemat för vecka 19 som den schemaansvarige visat upp vid intervjun, även tagit del av ett antal andra scheman för klasserna EL20a och EL20b avseende tidigare perioder under elevernas utbildning. Bland annat har Skolinspektionen tagit del av scheman för vecka 18 vårterminen 2022. Av dessa framgår att klassen EL20a då hade 18 undervisningstimmar per vecka utlagt i schemat medan klassen EL20b hade 17 undervisningstimmar per vecka. Skolinspektionen har även fått in åtta exempel på individuella scheman för elever i klasserna EL20a och EL20b som avser vecka 39 under höstterminen 2022. Sex av eleverna har i dessa scheman en undervisningstid om 14 timmar och 30 minuter per vecka. De andra två eleverna har något mer tid utlagt med upp till 17 timmar och 20 minuters undervisning per vecka. I det underlag som huvudmannen gett in finns därtill, avseende den tidigare delen av vårterminen 2023 när eleverna ska ha haft en utökad undervisningstid, totalt elva exempel på scheman för enskilda elever i klasserna EL20a respektive EL20b. I de elva schemana finns en utlagd undervisningstid mellan 17 timmar och 45 minuter upp till 24 timmar och 5 minuter per vecka. I två elevscheman avseende vecka 8 som Skolinspektionen tagit del av vid tillsynsbesöket i mars 2023 framgår inte schemaändringen där eleverna ska ha läst längre dagar. De eleverna hade den aktuella veckan en undervisningstid om 16 timmar och 45 min respektive 14 timmar och 30 minuter per vecka. Vid intervju med elever under vecka 19 2023 har ett flertal elever från klasserna EL20a och EL20b beskrivit eller visat sina scheman för Skolinspektionen. Av beskrivningarna respektive schemana framgår att eleverna (totalt åtta stycken) i klasserna EL20a respektive EL20b vid det tillfället har en undervisningstid varje vecka om ca 15 timmar upp till 19 timmar och 40 minuter.

På fråga till skolans rektor om hur man säkerställt den garanterade undervisningstiden för eleverna på el- och energiprogrammet ges först inget konkret svar och därefter uppger rektorn att han delegerat schemaläggningen till den tidigare intervjuade läraren. Vid fråga till rektor om hur de på skolan tänker kring den garanterade undervisningstiden för elever som gått från introduktionsprogram till nationella program uppger han att elprogrammet förr var på två år och att det är svårt att fylla all undervisningstid samt att han anser att det finns gott om tid att bli elektriker.

På fråga till huvudmannens representant om huvudmannen har säkerställt den garanterade undervisningstiden för eleverna på el- och energiprogrammet ges svaret att en lärare är ansvarig schemaläggare och ansvarar för att säkerställa undervisningstiden, men att "dialogen förs och sen är det tolkningar". Hon uppger vidare att man haft diskussioner i ledningen om hur timmar ska läggas ut, men att man inte tittat bakåt.

Skolinspektionen har begärt och fått in skolans läsårsplaner för de senaste tre läsåren. Skolinspektionen har även fått in ett schema för de elever som inte haft arbetsplatsförlagt lärande utan istället fått motsvarande undervisning på skolan. Av det schemat framgår att de då haft ca 19 timmar och 40 minuters undervisningstid per vecka. Huvudmannen har i samband med ett yttrande gett in generella scheman för skolans elevgrupper inför läsåret 2023/24.

Redovisning av den garanterade undervisningstiden

Skolinspektionen har vid tillsynen begärt in kompletterande scheman avseende läsåren 2020/21, 2021/22 och 2022/23 för flera elevgrupper på skolans nationella program, men fått till svar att dessa inte finns sparade i det digitala IT-stödet. I en begäran om yttrande har uppgifter om hur huvudmannen beslutat att fördela antalet undervisningstimmar på respektive kurs samt gymnasiearbetet efterfrågats. Huvudmannen har även ombetts ange hur undervisningstimmar fördelats över läsåren. I ett svar till Skolinspektionen har huvudmannen uppgett att fördelningen av undervisningstiden har gjorts för att säkerställa garanterad undervisningstid för alla elever och utöver dessa timmar tillkommer undervisningstid utifrån elevernas behov. Vidare har det hänvisats till att fördelning av undervisningstimmar i respektive kurs framgår av dokumentet med poängplanerna för respektive program och årskurs. När Skolinspektionen granskat de angivna dokumenten framgår inte undervisningstiden bakåt i tiden och när den informationen efterfrågats vid intervjuer har det framkommit att det underlaget inte finns.

Rättslig reglering

En äldre lydelse av 16 kap. 18 § skollagen ska enligt övergångsbestämmelser alltså tillämpas på utbildningar som påbörjats tidigare än höstterminen 2023. Av den lydelsen gäller att elever på yrkesprogrammen har rätt till minst 2 430 undervisningstimmar om 60 minuter per elev (garanterad undervisningstid). För elever som läser på utbildningar som påbörjats höstterminen 2023 eller senare gäller att den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram som omfattar 2 800 gymnasiepoäng är 2 720 undervisningstimmar.

Av bilaga 1 till skollagen framgår att el- och energiprogrammet är ett yrkesprogram.

Av bilaga 2 till skollagen framgår att el- och energiprogrammet från höstterminen 2023 omfattar 2 800 gymnasiepoäng för de elever som påbörjar utbildningen då.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid.

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att för nationella program i gymnasieskolan beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens bedömning

Garanterad undervisningstid för elever på el- och energiprogrammet

Skolinspektionen bedömer att eleverna på el- och energiprogrammet får mindre undervisningstid än den garanterade undervisningstiden. Vid en generöst tilltagen beräkning får elever maximalt 2 295 timmars undervisningstid under sina tre skolår istället för de 2 430 timmar de har rätt till. Flera faktorer talar dock för att de aktuella eleverna med all sannolikhet fått ännu mindre undervisning i praktiken.

Av utredningen framgår att eleverna som under vårterminen 2023 gick ut el- och energiprogrammet som mest hade en undervisningstid om 21 timmar per vecka under läsåren 2020/21, 2021/22 samt höstterminen 2022. Under vårterminen 2023 gjordes under en period en schemaändring så att elevernas undervisningstid utökades något. Av både intervjuer och schemaexempel framgår att schemaändringen inte var kvar vid Skolinspektionens tillsynsbesök vecka 19. Den aktuella förändringen har således pågått som längst under vecka 1-18 2023. Av det totala schemaexemplar Skolinspektionen granskat har den elev som haft mest undervisningstid under nyssnämnda period haft 24 timmar och 5 minuters undervisningstid i veckan. Därefter, alltså från och med vecka 19 och under resterande del av vårterminen, har eleverna åter som mest haft knappt 21 timmars undervisningstid per vecka schemalagd. Utifrån ovanstående, tillsammans med den läsårsplan som getts in, kan elevernas undervisningstid beräknas enligt följande modell:

- Höstterminen 2020 till och med höstterminen 2022 hade sammanlagt 361 undervisningsdagar, dvs. 72,2 skolveckor (beräknat enligt $361/5$). Eleverna hade under denna period som mest 1516,2 undervisningstimmar ($72,2$ veckor $\times$ 21 undervisningstimmar)
- Vårterminen 2023 vecka 1-18 hade 70 undervisningsdagar, dvs. 14 skolveckor (beräknat enligt $70/5$). Eleverna hade under denna period som mest 337,3 undervisningstimmar (14 veckor $\times$ 24 timmar och 5 minuter i undervisningstid per vecka)
- Vårterminen 2023 vecka 19-24 (då skolavslutningen var) hade 23 undervisningsdagar, dvs. 4,6 skolveckor (beräknat enligt $23/5$). Eleverna hade under denna period som mest 96,6 undervisningstimmar ($4,6$ veckor $\times$ 21 timmar)
- Varje vecka som eleverna haft apl motsvarar 23 undervisningstimmar. Eleverna hade apl om 15 veckor vilket alltså motsvarar 345 undervisningstimmar (beräknat enligt 15×23)

Totalt kan eleverna enligt beräkningen ovan således som mest ha haft 2 295 undervisningstimmar under sina tre år på el- och energiprogrammet (beräknat enligt $1\,516,2 + 337,3 + 96,6 + 345$ och avrundat till jämt heltal). I den beräkningen har det inte tagits hänsyn till att eleverna enligt de ingivna schemana under andra skolåret på gymnasiet förefaller ha läst 17-18 timmar snarare än 21 timmar per vecka. Att undervisningstiden då varit mindre än 21 timmar har även schemaansvarig lärare bekräftat. Vidare har det i intervjuer med elever framgått

att deras individuella scheman för tredje året på programmet i realiteten medfört mindre undervisningstid per vecka än de 21 timmar som räkneexemplet är uppbyggt kring. Även under den period av utökad undervisningstid som förelagat under vårterminen 2023 har majoriteten av eleverna haft en mindre undervisningstid än räkneexemplet bygger på. Det har i beräkningen inte heller tagits hänsyn till att många elever inte varit på arbetsplatser för apl utan istället studerat skolförlagt och därvid, utifrån det schema som getts in, då haft mindre undervisning än de 23 timmar som beräknas för de som varit på arbetsplatser. Vidare har undervisningstid gått bort till följd av exempelvis nationella prov eller inställda lektioner. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det är klarlagt att eleverna vid el- och energiprogrammet på skolan inte fått sin garanterade undervisningstid tillgodosedd och att det förekommit betydande skillnader mellan den faktiska undervisningstiden och den garanterade undervisningstiden.

Bristande undervisningstid medför inte bara att eleverna kan få svårigheter att uppnå målen i de kurser som de läser. Det riskerar även att medföra att de får mer begränsade kunskaper i yrket som de ska utöva efter gymnasiet eller att de får begränsade förkunskaper som kan försvåra vidare studier. Att elever inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd kan därigenom medföra negativa konsekvenser för eleverna både på kort och på lång sikt. Det är därför av stor vikt att skolan säkerställer att elever framöver får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd.

Redovisning av den garanterade undervisningstiden

Av gymnasieförordningen framgår att huvudmannen ska kunna redovisa hur elever får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd. Vare sig huvudmannens representant, skolans rektor eller den schemaansvariga på skolan har kunnat ge någon redogörelse för detta. Det har heller inte gått att få in flera av de underlag som Skolinspektionen efterfrågat för att granska elevernas samlade undervisningstid. Att huvudmannen inte kan redovisa hur eleverna får sin garanterade undervisningstid utgör således en brist i sig. Att huvudmannen inte kan redovisa hur eleverna fått sin garanterade undervisningstid är problematiskt inte bara ur rättssäkerhetsperspektiv utan även eftersom det riskerar att leda till att eleverna, så som i det nu aktuella fallet, inte har getts den undervisningstid de har rätt till.

Valbara kurser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokument som huvudmannen gett in framgår vilka kurser som erbjudits elever på nationella program som individuellt val inför läsåret 2022/23. I den ingivna förteckningen framgår inga kurser i idrott och hälsa och heller inga kurser i estetiska ämnen. Vid intervju med skolans lärare i idrott och hälsa uppger han att man inte tillhandahållit kursen idrott och hälsa 2 och att eleverna kan säga att de saknar mer idrott men att han hänvisar till aktiviteter på fritiden. Vid intervju med

skolans rektor uppger han att skolan aldrig erbjudit kursen idrott och hälsa 2. Han uppger vidare att man inte har några estetiska ämnen så som bild eller musik eftersom man inte har personal för det på skolan.

Rättslig reglering

Av 4 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val. Eleven har dock rätt att inom utrymmet för individuellt val läsa

1. en kurs i idrott och hälsa utöver vad som finns på studievägen,
2. minst en kurs i estetiska ämnen, och
3. de kurser som krävs för grundläggande högskolebehörighet på grundnivå om eleven går på ett yrkesprogram.

Undantag från vad som föreskrivs i andra stycket 1 och 2 får göras om det finns synnerliga skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av det skriftliga underlag som huvudmannen skickat in framgår att skolan för elever på nationella program inte erbjuder någon kurs i idrott och hälsa utöver den kurs i idrott och hälsa 1 som finns på samtliga elevers studieväg. Skolan erbjuder heller inga estetiska ämnen som individuellt val. Uppgifterna i de delarna har bekräftats av skolans rektor vid intervju. Det som anförts om att det inte finns personal på skolan som undervisar i estetiska ämnen kan inte anses utgöra synnerliga skäl till varför kurserna inte erbjuds. Det utgör därmed en brist att skolan inte erbjuder en ytterligare kurs i idrott och hälsa respektive inte erbjuder någon kurs i estetiska ämnen som individuellt val för eleverna på nationella program.

Arbetsplatsförlagt lärande (apl)

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har fått in en förteckning över apl-platser för de elever som går tredje året på el- och energiprogrammet. Förteckningen visar vilka apl-platser respektive elev haft under år 2 respektive år 3 på gymnasiet. Förteckningen omfattar totalt 43 elever. Av dessa har 24 elever haft all sin apl förlagd som motsvarande utbildning på skolan (skolförlagd apl). Därutöver har åtta elever haft skolförlagd apl under något av åren men arbetsplatsförlagd apl under det andra året. Tio elever har haft all sin apl på en arbetsplats utanför skolan. Av underlaget framgår att det inte finns någon ytterligare apl-period inplanerad för eleverna. Vid intervju med skolans elever och de handledare som eleverna uppgetts ha haft på arbetsplatserna framkommer dock att den förteckning som getts in till Skolinspektionen inte i alla delar stämmer utan att flera elever i realiteten haft ytterligare delar av sin apl skolförlagd.

Vid intervju med en av skolans lärare framkommer att en elev inte gått ut på apl eftersom hen ville vara kvar och arbeta i skolan istället. Bakgrunden till det var att eleven inte klarade av att gå upp klockan sex på morgonen. Även ansvarig för

elevhälsan uppger att flera elever inte ville gå ut på apl och att de istället gjort momenten på skolan. I ett yttrande från huvudmannen uppges att rektor nu ska ha förtydligat att det inte är ett valbart alternativ att gå ut på apl om man kvalificerat sig för det. När eleverna tillfrågas om varför vissa inte varit på arbetsplatser beskriver de att de fått förklaringen att de inte fått gå ut på apl eftersom lärarna var oroliga att de inte skulle sköta sig. Andra elever uppger att lärarna sagt att de inte har tillräckliga kunskaper för apl och att om skolan skickar ut någon utan tillräckliga kunskaper tar företaget kanske inte emot någon nästa år. Däremot beskriver eleverna att de kunde få genomföra apl på arbetsplatser om de själva hittade sin apl-plats. Ytterligare någon elev uppger att hen inte fick gå ut på apl eftersom hen hade för hög frånvaro. Vid intervju med skolans lärare uppger en lärare att det är yrkeslärarna som avgör vem som får gå ut på apl. Flera i skolans personal har uppgett att det handlar om att eleverna på el- och energiprogrammet måste klara vissa säkerhetskrav eftersom risker skulle kunna uppstå om de har otillräckliga kunskaper om rådande säkerhetskrav på arbetsplatser. Skolans rektor uppger i en första intervju att eleverna skulle varit ute på apl, men att man sköt det framåt för att man inte ville konkurrera om apl-platserna med andra skolor i Göteborg. Detta då skolan har svårt att hitta praktikplatser åt eleverna eftersom skolan inte har "svenska" elever och många arbetsplatser inte arbetar för mångfald. Vid en senare intervju uppger skolans rektor istället att det är elever som inte klarat säkerhetskontrollen som inte får gå ut på arbetsplatser. Han uppger att det är han som fattar beslutet om vilka som får gå ut på arbetsplatser och vilka som har apl skolförlagt. På en följdfråga uppger han att det beslutet inte dokumenteras någonstans men att det är han som tar beslutet. Han säger att han sitter med i "branschrådet". På fråga om han samråder med programrådet vid beslutet beskriver han att han samråder om hur många elever som kan gå ut när. Men för de elever som inte går ut på apl förtydligar han att det sker samråd med lärarna och sedan beslutar han som rektor om vilka som ska ut på apl och vilka som har apl skolförlagt. Även den representant för huvudmannen som intervjuas har fått frågan om samråd sker med programrådet avseende vilka elever som ska ha apl på arbetsplats. Hon uppger att man inte varit inne i det utan att det är apl-samordnaren tillsammans med arbetslaget som känner eleverna bäst.

Vid intervju med skolans elever framgår att elever upplever att de ligger back i skolan när de varit på apl eftersom andra elever inte har varit ute på apl på arbetsplatser, utan istället haft apl på skolan. Eleverna som haft skolförlagd apl beskriver hur de dels gjorde praktiska saker när de andra var ute på apl, men att de även arbetade med teoretiska ämnen/kurser. Eleverna fick ett schema där de var på skolan halva dagarna uppger de. Av det schema för skolförlagd apl som Skolinspektionen tagit del av som avser en vecka för tredje årets elever på el- och energiprogrammet under hösten 2022 framgår att vid sex av de lektioner som varit avsatta för undervisning motsvarande apl finns även annan undervisning i andra ämnen/kurser utlagt. Elevernas tid för undervisning motsvarande apl krockar då med undervisning i matematik och svenska. På fredagar finns ingen apl-undervisning alls i schemat utan istället framgår pass i teoretiska ämnen/kurser den dagen. Elever har vid intervjuer beskrivit hur praktiska moment för vissa elever blandades med teoretiska lektioner i andra ämnen/kurser än el-ämnet. En elev beskriver hur hen fått extrauppgifter i ett teoretiskt ämne när hen kom tillbaka från

att ha varit på en arbetsplats eftersom hen hade missat undervisning i ämnet när hen var på apl. Den lärare som ansvarar för schemat har vidare beskrivit hur tanken varit att elever som har skolförlagd apl ska vara så mycket som möjligt i verkstan och arbeta, men att man också lagt till annat under perioden så som extra i matte.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 1 kap 3 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande definieras som lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.

Av 1 kap 8 § gymnasieförordningen framgår att för yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen framgår att om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

I förarbeten till skollagen (prop. 2008/09:199, s. 63 f.) anges att arbetsplatsförlagt lärande är avgörande för att yrkesutbildningen ska få sådan kvalitet, djup och verklighetsförankring att eleverna blir anställningsbara. Regeringen anser att yrkesutbildning handlar om mer än yrkeskunskaper. Det handlar också om att förstå yrkeskulturen och att bli del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats för att utveckla en yrkesidentitet. Regeringens uppfattning är att den arbetsplatsförlagda delen av en yrkesutbildning är så avgörande för kvaliteten att utbildningen i normalfallet inte bör anordnas om apl inte kan tillhandahållas under överskådlig tid. Tillgången på apl-platser varierar dock från år till år. Förutsättningarna kan snabbt ändras för en arbetsgivare som träffat avtal om apl med en huvudman. Regeringen bedömer därför att om apl-platser försvinner på grund av händelser som huvudmannen inte kunnat förutse då eleven togs emot till en utbildning, bör

huvudmannen även fortsättningsvis kunna förlägga motsvarande del av utbildningen till skolan. Vidare kan vissa utbildningar av säkerhetsskäl inte förläggas till en arbetsplats, t.ex. delar av utbildningen av flygtekniker.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att en stor andel av skolans elever har undervisning motsvarande apl på skolan istället för på en arbetsplats. Det har lämnats ett flertal olika förklaringar till varför elever inte får apl på arbetsplatser. Avseende vissa elever har det framkommit att de inte ges apl på arbetsplats eftersom de inte velat gå ut på arbetsplatser. Skolinspektionen kan konstatera att detta inte utgör en godtagbar anledning till att elevens apl genomförs på skolan. Av huvudmannens yttrande framgår att det ska ha skett ett förtydligande kring att skolförlagd apl inte är ett valbart alternativ. Hur det förtydligandet gjorts eller om det medfört någon förändring i praktiken framgår dock inte. Därutöver har det i intervjuer framkommit uppgifter om att vissa elever inte klarat de säkerhetskrav som ställs för att få apl på arbetsplats. Att utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan kan visserligen utgöra ett godtagbart skäl till att elever undervisas på skolan. Skolinspektionen konstaterar dock att det då ska ske ett samråd med det lokala programrådet. Vid intervjuer har det kommit fram att det på skolan är lärare och rektor som ensamt tar beslut om vilka elever som gör apl på arbetsplatser. Att samråd inte genomförts utgör därmed en brist varpå regelverkets krav inte heller följts för de som undervisats på skolan på grund av säkerhetsskäl. Det har i bland annat elevintervjuer framkommit ytterligare förklaringar till att elever inte getts apl på arbetsplats, däribland att det funnits en oro för att eleverna inte skulle sköta sig ute på arbetsplatsen. Skolinspektionen konstaterar att det inte heller bland dessa förklaringar framkommit några godtagbara skäl till att förlägga apl till skolan istället för till en arbetsplats.

Att elever enbart ges utbildning som motsvarar apl på skolan istället för på arbetsplatser är problematiskt eftersom apl handlar om mer än bara yrkeskunskaper. De delar av utbildningen som handlar om att förstå yrkeskulturen och att bli del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats kan inte ges på skolan. Eleverna går därmed miste om ett djup i sin utbildning och om grundläggande förutsättningar för att utveckla en yrkesidentitet. För de elever som enligt skolans personal inte uppfyllde säkerhetskraven vid första apl-tillfället, och som därför fick utbildningen skolförlagd då, borde det ha varit en angelägen fråga att ge dem det stöd och den undervisning som de behöver för att de ska kunna ges möjlighet till apl på arbetsplats vid det andra tillfället. Att många elever på skolan i slutet av höstterminen under tredje året på sin utbildning alltjämt saknar godtagbara säkerhetskunskaper för att befinna sig på en arbetsplats framstår som anmärkningsvärt.

Om apl inte kan genomföras på en arbetsplats ska den bytas ut mot motsvarande utbildning på skolan. Skolinspektionen kan konstatera att för de elever som fått undervisningen skolförlagd har den motsvarande undervisningen begränsats av att eleverna samtidigt läst ett flertal andra ämnen/kurser. Skolinspektionen bedömer

därmed att elevernas skolförlagda undervisning inte kan anses motsvara den utbildning som skulle genomföras på deras apl. Utöver att eleverna som ges apl skolförlagt går miste om de delar som yrkeskulturen och yrkesgemenskapen får de således även mindre tid till utbildning i de kurser som apl-perioden ska omfatta.

Betyg och betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Prövning och ändring/rättelse av betyg

Skolinspektionen har begärt utdrag ur skolans betygskatalog för klasserna EL20, VO21, EL22, VO22 samt prep22 för olika perioder från ht 2020 till ht 2022. Skolan har gett in utdrag ur sina betygskataloger, men Skolinspektionen noterar att utdragen till stor del avser andra klasser och perioder än de begärda. Skolinspektionen konstaterar att det i betygskatalogen framgår ett stort antal revideringar av fastställda betyg. Över 400 betyg har förändrats under åren 2020-2022 i de utdrag från betygskatalogen som Skolinspektionen fått in. I den absoluta merparten av fallen avser förändringarna betyget F som justerats till något högre betyg. I några fall har även betyget – (streck) ändrats. Därtill förekommer vid ett tiotal tillfällen att ett betyg reviderats mer än en gång. Det finns i betygskatalogerna endast någon enstaka notering om att det kan röra sig om rättelse på grund av skrivfel. I ett par fall har ändringar respektive noteringar om skrivfel gjorts på Post-it-lappar som satts på betygshandlingen. Det finns ingen notering om att revideringar i betygskatalogerna skulle avse prövning av kurs. Merparten av revideringarna saknar separat signatur.

Skolans lärare och elever har samstämmt beskrivit att elever som fått F på en kurs kan ges möjlighet att få betygen ändrade om de gör kompletteringar. Det beskrivs att det kan röra sig om alltifrån enstaka moment/delar av en kurs som görs om till att eleven läser in större delar av kursen. I vissa fall rör det sig även om att hela kursen läses om även om det uppges vara ovanligt. Flera av de tillfrågade i skolans personal uppfattar att de betygsändringar som beskrivits rör sig om elever som fått F på en kurs och därefter genom olika kompletteringar höjt sitt betyg till ett godkänt betyg.

Formkrav avseende betygskatalog

Utöver ovanstående finns det i de ingivna utdragen ur betygskatalogen enskilda betyg (betygshandlingar) som saknar underskrifter. Det rör sig exempelvis om betygshandlingarna med id 20-1-1437 och 21-1-1949. Rektorn har vid intervju anfört att eventuellt saknade underskrifter beror på den mänskliga faktorn. Huvudmannen anför i yttrande till Skolinspektionen att det troliga är att det handlar om en tvåsidig betygskatalog där bara en sida skrivits under och där underskriften då försvunnit vid kopieringen. Skolinspektionen noterar att det av de betygshandlingar där underskrift saknas framgår av dokumenthuvudet att de är ensidiga.

Särskilt beaktande av nationella prov

Av Skolverkets statistik framgår att 30 elever vid Västsvenska gymnasiet gjorde nationella prov i engelska 5 under vårterminen 2022. Av dem fick sedan 53,3 procent högre betyg på kursen än det sammantagna betyget av delmomenten på det nationella provet, vilket är att jämföra med de 22,9 procent i hela riket som fick högre betyg på kursen än på det nationella provet. I engelska 6 gjorde 18 elever nationella provet och där fick 94,4 procent högre betyg på kursen än på det sammantagna betyget på det nationella provet medan snittet i riket var 25,2 procent.

Vid fråga till en av de lärare som haft nationella provet i engelska under våren 2022 om hur man använder nationella proven i betygssättningen beskriver hon att hon använder det som ett stöd men att hon inte är så förtjust i det eftersom det är stressigt och jobbigt med proven för eleverna. På fråga om eleverna ligger på samma nivå i kursbetygen som i provet uppger läraren att man inte gör det eftersom det kan vara svårt med dialekter i det muntliga provet, det är en jobbig situation för eleverna och proven är mer förvirrande för eleven med "trick questions" som är lite otydliga. Hon uppger även att skolan har en del elever som har svårt för koncentration och det är mycket bakgrundsljud i inspelningarna i provet som gör det svårt för eleverna att koncentrera sig. Hon påtalar att det nationella provet är svårt för eleverna som har "en svår bakgrund".

När skolans rektor tillfrågas om skillnaderna mellan elevers resultat på nationella prov och deras kursbetyg uppger han att det är väldigt svåra prov och att man har en utmaning i elevgruppen med engelskan eftersom många är svaga i engelskan på grund av att de kommer från andra länder samt att de som utfärdar proven utgår från att man i svensk skola börjar läsa engelska redan i årskurs 3. De nationella proven i engelska är därför inte på en bra svårighetsnivå för de elever som skolan har enligt rektorn. Han uppger att man lägger mycket energi på att få eleverna till godkänd nivå i engelska och att det därför inte är konstigt med skillnaderna mellan betygen på proven och på kursen. Samtidigt uppger han att eleverna måste få åtminstone E i engelska för att få slutbetyg. Rektorn anför att proven i engelska 6 är till för andra elever än den målgrupp av elever som finns på skolan. Han ser hur det blir svårare och svårare för varje år när proven höjer ribban, samtidigt måste man förstå att "vi har många unga som måste ut i arbetslivet". På fråga till rektorn om någon på skolan analyserat skillnaderna i betyg och resultat på nationella proven anger han att det tar mycket tid att följa upp närvaro m.m. men att skolan även behöver utveckla undervisningen i språkämnen. Rektorn tycker att de nationella proven i engelska ligger långt över och är svårare än betygskriterierna för E i kurserna, vilket han tror kan bero på att svenskar generellt är bra på engelska. På fråga till rektorn om hur man bland personalen resonerat kring att nationella proven särskilt ska beaktas uppger han att de gör vad de kan och att man kan förändra sin undervisning. Han säger vidare att "att särskilt beakta är en flagga som hänger framför oss. Vi måste hitta nya sätt, vår biträdande rektor har idéer där". Rektorn uppger dock att eleverna på nivån engelska 6 har gjort många

nationella prov, så skillnaderna mellan betygen på kursen och på nationella proven kan inte bero på att eleverna är ovana vid provsituationen.

Vid fråga till huvudmannens representant om hur huvudmannen säkerställer att nationella prov särskilt beaktas vid betygssättningen hänvisar hon till rektor, men uppger även att man måste titta på målgruppen av elever och att det kan behövas andra underlag för att det blir mycket stress kring proven. I huvudmannens yttrande anges att engelska 6 är ett hinder för den målgrupp av elever som finns på skolan. Det uppges att de nationella proven utgår från att alla elever läst engelska sedan tredje klass, men att många av skolans elever inte har i närheten av den samlade undervisningstiden och de förkunskaper som nationella proven utgår ifrån. Det som enligt huvudmannen sticker ut mest är läs- och hörförståelsedelen av nationella provet som lärarna menar att eleverna har störst problem med. Vidare uppges att utan betyg i engelska 6 kan inte eleverna på naturvetenskapsprogrammet få ett slutbetyg. Oavsett vilka betygsnivåer de har i övriga kurser tar det stopp om man inte arbetar intensivt med att få upp eleverna till minst ett E på den kursen uppger huvudmannen. Huvudmannen påtalar vidare att Skolinspektionen bör vara medvetna om hur de nationella proven egentligen är ett inbyggt och orättfärdigt krav för en stor målgrupp elever. Huvudmannen uppger också att skillnaderna mellan kursbetyg och betyg på de nationella proven är mindre i svenska eftersom de på skolan kan "bada eleverna i svenska" men att de inte kan göra samma sak i engelska.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 18 § skollagen framgår att betyg ska utfärdas skriftligt.

Av 3 kap. 19 § framgår att ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras.

Av 3 kap. 20 § skollagen framgår att om den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks.

Av 15 kap 25 a § skollagen, i den lydelse som för närvarande tillämpas, framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2017/18:14, s. 26) anges bland annat att formuleringen att elevens resultat på det nationella provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst.

Av 15 kap. 28 § skollagen framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå provning. Regeringen får meddela föreskrifter om provning.

Av 8 kap. 24 § gymnasieförordningen framgår att en elev i gymnasieskolan har rätt att genomgå provning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.

Av 6 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att i gymnasieskolan ska beslut om betyg föras in i betygs katalogen i anslutning till att kursen har avslutats. Betyg efter provning i gymnasieskolan ska föras in i betygs katalogen i anslutning till provningen.

Av 7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Det ska ske med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Av 12 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå.

Av 15 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att rättelser och ändringar ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Av 16 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att utdrag ur betygs katalogen från gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga 2 och vara utformade på det sätt som anges i bilaga 3 och 5 till dessa föreskrifter.

Av bilaga 2, del till Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår, i del E. Kolumn för markeringar, att om ett betyg har satts efter provning ska detta markeras med ett P.

Av Skolverkets föreskrifter för provning (SKOLFS 2016:17) framgår att bestämmelserna om betygsättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid provning.

Av 15 kap. 24 § skollagen, i den lydelse som för närvarande tillämpas, framgår att vid betygssättningen ska betyg bestämmas med hjälp av de betygs-kriterier som har föreskrivits för en kurs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om betygs-kriterier. Regeringen har genom i läroplanen för gymnasiet (nedan Lgy 11) meddelat föreskrifter som hur betygssättningen ska gå till. Av Lgy 11, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg, framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygs-kriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterier som finns för respektive kurs.

Skolinspektionens bedömning

Prövning och ändring/rättelse av betyg

Skolinspektionen konstaterar att det har gjorts omfattande revideringar av elevers betyg i skolans betygskatalog (över 400 betyg har reviderats under åren 2020-2022 i de utdrag från betygskatalogen som Skolinspektionen fått in). Det finns i undantagsfall möjlighet att ändra eller rätta elevers betyg om det uppstått ett skrivfel eller liknande respektive en uppenbar oriktighet. Det finns inget i utredningen som talar för att revideringarna i skolans betygskataloger, annat än i några enstaka fall, skulle ha berott på sådana omständigheter. Att det i så hög utsträckning är betyget F som ändrats till något av de godkända betygen talar istället starkt för att elevers betyg höjts allteftersom de klarat relevanta moment i de avslutade kurserna på det sätt som lärare och rektor beskrivit i intervjuer med Skolinspektionen. Det framstår därmed som om skolan huvudsakligen reviderat betyg efter att eleverna genomgått vad som motsvarar prövning av elevernas kunskaper. Av utredningen framgår att elever vars betyg höjts på detta sätt, med några enstaka undantag, inte genomgått prövningar av hela den aktuella kursens betygs-kriterier. Istället har eleverna genomfört delmoment av aktuell kurs, eller enstaka prov, innan betyget på kursen reviderats. Skolinspektionen konstaterar att någon möjlighet att komplettera eller genomgå prövning av del av kurs inte finns inom gymnasieskolan. När elever ges möjlighet att succesivt komplettera efter hand har de mer tid på sig att klara respektive kurs vilket får anses medföra en orättvisa gentemot andra elever som inte ges samma möjlighet att höja sina betyg. Mot bakgrund av ovanstående kan Skolinspektionen konstatera att bestämmelserna om hur ändring eller rättelse får göras i skolans betygskataloger åsidosatts, vilket är en brist. Likaså utgör det en brist att prövningar genomförts på ett felaktigt sätt.

Formkrav avseende betygskatalog

Det finns i de ingivna betygskatalogerna betygshandlingar som inte är underskrivna, vilket är en brist. Huvudmannens invändning om att underskriften kan finnas på andra sidan av dokumenten och att detta fallit bort motsägs av att betygsdokumentet enligt angivelsen på respektive handling det gäller uppges vara enkelsidiga och att raden där underskriften ska vara är synlig. Skolinspektionen

konstaterar vidare att det av betygskatalogen ska framgå om ett betyg satts efter provning. I sådant fall ska såväl det nya som det gamla betyget anges och det ska markeras med ett P i kolumnen för markeringar i utdrag ur betygskatalogen. Ändringar/rättelser i betygskatalogen ska signeras och dateras separat. Det finns inga markeringar och signeringar om provningar eller ändringar/rättelser trots att det framgår av betygskatalogerna att omfattande revideringar gjorts. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är det viktigt att betygsdokument hanteras på ett korrekt sätt, vilket innefattar att betygskatalogen innehåller de uppgifter som den ska och att betyg signeras på föreskrivet sätt.

Särskilt beaktande av nationella prov

Skolinspektionen kan konstatera att 94,4 procent av eleverna på skolan som gjorde det nationella provet i engelska 6 fick högre betyg på kursen än de resultat de fick på det nationella provet. En så stor avvikelse är mycket ovanlig och framstår som anmärkningsvärd. Även vid betygssättningen i engelska 5 finns en förhållandevis stor avvikelse mellan elevernas betyg och resultatet som eleverna fick på det nationella provet. I intervjuer med Skolinspektionen ger såväl betygssättande lärare, rektor som huvudman tydligt uttryck för att de ser problem med de nationella proven i engelska och att använda dessa vid betygssättningen för den aktuella elevgruppen. Bland annat uppges att de nationella proven är svåra att använda som underlag vid betygssättningen eftersom skolans elevgrupp har fått mindre undervisning i engelska än andra elevgrupper tidigare i sin skolgång och att de därmed har sämre förkunskaper i ämnet än andra elevgrupper. Enligt rektorn blir de nationella proven därför inte på en bra svårighetsnivå för elevgruppen. Skolinspektionen finner utifrån det som beskrivits att det får anses sannolikt att skolan inte särskilt beaktar resultatet på nationella prov i engelska på det sätt som ska göras vid betygssättningen på enskilda kurser. Skolinspektionen kan konstatera att de nationella proven är noggrant utformade för att motsvara betygskriterierna i respektive kurs. På skolan har de nationella proven gjorts på våren och därmed i relativt snar anslutning till betygssättningen på respektive kurs. Elevers svårigheter med att klara de nationella proven kan således tala för brister i elevernas kunskaper i förhållande till betygskriterierna på kursen, något som får stöd i de uttalanden som gjorts om elevgruppens förkunskaper. Om resultatet på de nationella proven inte särskilt beaktas vid betygssättningen kan det få som konsekvens att en orättvisa uppstår gentemot andra elever på andra skolor som genomför samma prov på samma svårighetsnivå i samma kurs. Att man på skolan inte särskilt beaktar de nationella proven vid betygssättningen medför således risker för att man åsidosätter likvärdigheten i betygssystemet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna

för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Idrottens Skola i Göteborg AB:s verksamhet vid Västsvenska gymnasiet inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Idrottens Skola i Göteborg AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövt. Skolinspektionen bedömer vidare att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande eftersom bristerna är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt. Skolinspektionen gör en samlad bedömning av de sammantagna bristerna och beaktar härvid följande.

Bristerna i utbildningen är omfattande och rör grundläggande förutsättningar som att eleverna får sin garanterade undervisningstid och att betyg sätts på ett rättssäkert och likvärdigt sätt. Att många elever inte ges förutsättningar att genomföra apl utanför skolan är allvarligt eftersom apl är en central del av utbildningen och avgörande för kvaliteten på nationella yrkesprogram. Det finns även brister i för skolverksamheten central dokumentation, däribland de individuella studieplanerna. Att all nödvändig information finns i den individuella studieplanen är viktigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv eftersom elevens rätt att fullfölja utbildningen är direkt knuten till vad som angetts i denna. Många av bristerna är var för sig av allvarlig karaktär och bristerna får till följd att eleverna inte får den utbildning och undervisning de har rätt till. Vid bedömningen av om bristerna utgör ett allvarligt missförhållande har Skolinspektionen beaktat att bristerna är omfattande och att de avser flera grundläggande delar av skolans verksamhet. Skolinspektionen har vidare beaktat att huvudmannen haft kännedom om flera av bristerna och tidigare förelagts att rätta till några av dessa, men att huvudmannen trots detta valt att inte vidta nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 600 000 kronor.

På Skolinspektionens vägnar

2023-06-21

2023-06-21

X Björn Persson

Beslutsfattare

Signerat av: Björn Persson

X Fia Rosholm

Föredragande

Signerat av: Fia Rosholm

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Henrik Gustavsson, utredaren Fredrik Johansson och regionstabsjuristen Johan Kylanfelt medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.